

Zelfs hun graan is niet veilig

Het Nieuwsblad* - 25 Mei 2022
Pagina 12

* Het Nieuwsblad/Meetjesland - Leiestreek, Het Nieuwsblad/Mechelen-Lier, Het Nieuwsblad/Leuven-Hageland, Het Nieuwsblad/Vlaamse Ardennen - Gentse Rand, Het Nieuwsblad/Oostende-Westhoek, Het Nieuwsblad/Antwerpen, Het Nieuwsblad/Pajot-Brussel-Rand, Het Nieuwsblad/Limburg, Het Nieuwsblad/Kortrijk-Waregem-Menen, Het Nieuwsblad/Dender, Het Nieuwsblad/Aan Gent gebonden, Het Nieuwsblad/Brugge-Oostkust, Het Nieuwsblad/Roeselare-Tielt-Izegem, Het Nieuwsblad/Kempen, Het Nieuwsblad/Waasland

Satellietbeelden tonen hoe Russische schepen aan de haal gaan met Oekraïens graan. In de haven van Sebastopol, op de door de Russen geannexeerde Krim, zijn twee vrachtschepen gespot die vanuit silo's een lading tarwe inladen, die vermoedelijk uit het bezette zuiden van Oekraïne komt. Ondertussen proberen Oekraïne en de Europese landen de resterende Oekraïense graanhandel veilig te stellen.

Nieuwe beelden tonen hoe twee Russische schepen zich in de haven van Sebastopol vullen met graan. Op de haarscherpe beelden is te zien hoe het graan vanuit silo's in het ruim wordt gestort. Vermoedelijk gaat het om gestolen tarwe uit door Rusland bezette gebieden in het zuiden van Oekraïne. De Krim, het door Rusland geannexeerde schiereiland waar Sebastopol ligt, doet amper aan graanteelt.

De beelden dateren van eind vorige week. Beide schepen zijn intussen weer op zee. Eén zou met zo'n 30.000 ton onderweg zijn naar Libanon.

Begin deze maand doken al eens beelden op van een Russisch schip met vermoedelijk gestolen graan. Na waarschuwingen van Oekraïne werd het schip geweerd in Alexandrië en Beiroet, maar vond het een afnemer in het Syrische Latakia, waar Ruslands bondgenoot Bashar al-Assad de plak zwaait.

Spoorwegen geen optie

Volgens Kiev werd al zo'n 400.000 ton graan geplunderd. President Zelenski en zijn buitenlandminister roepen op om ondanks de schaarste de gestolen oogst niet te kopen. "Word niet medeplichtig aan de Russische oorlogsmachine", klinkt het.

Voor de oorlog was Oekraïne een van de grootste graanexporteurs ter wereld. De handel verliep via de Zwarte Zee, maar de Russische marine heeft die route geblokkeerd. Daardoor zit zo'n 25 miljoen ton graan momenteel vast in silo's. Volgens de Oekraïense minister van Economie Julia Sviridenko worden kleine hoeveelheden vervoerd via het spoor en de vele rivieren die het land rijk is. Europees Commissievoorzitter Ursula Von der Leyen beloofde te helpen bij de handel via het spoornetwerk. Maar, zegt Sviridenko, die route alleen volstaat niet. "Het zou vijf tot zes jaar duren om alle oogst te exporteren."

Ze heeft wellicht gelijk, zegt transporteconoom Christa Sys (UAntwerpen), gespecialiseerd in de maritieme sector. "Het meest voor de hand liggende alternatief is het spoor, maar je spreekt dan over een andere grootteorde. Wat zo'n schip vervoert kan nooit op één trein." Niet Polen, maar de Roemeense haven van Constanza lijkt de meest logische bestemming. Kiev zegt in gesprek te zijn met Baltische havens, maar daarvoor zit Wit-Rusland in de weg. Evidente routes zijn er niet, denkt Sys. Een kwart van de Oekraïense spoorinfrastructuur is vernietigd.

Blokkade doorbreken

Minister Sviridenko pleit voor een andere oplossing: het doorbreken van de Russische blokkade op de Zwarte Zee. Litouwen en vooral het Verenigd Koninkrijk overwegen om marineschepen in te zetten om Oekraïense graanschepen te escorteren. Ze denken aan een corridor van de havenstad Odessa tot aan de Bosporus, de zeestraat bij Istanboel die de Zwarte Zee en de Middellandse Zee verbindt, waar de schepen in veilige wateren zijn.

Het is een riskante operatie. Liefst hebben de Britten toestemming, maar Rusland wil dat enkel overwegen als de sancties tegen het land worden opgeheven. Zonder akkoord kunnen de schepen in aanvaring komen met de Russische vloot én de zee rond Odessa moet eerst ontdaan worden van mijnen. Toch wordt het plan volgens de Britse transportminister Grant Shapps serieus overwogen. "Het is absoluut essentieel dat we een manier vinden, anders dreigt er hongersnoden met meer slachtoffers dan in de oorlog zelf."

Volgens de VN en Oxfam is de situatie urgent. Dat komt niet alleen door de oorlog in Oekraïne. Wereldwijd zijn oogsten mislukt door klimaatopwarming. "Er zijn quasi geen vervangopties voor Oekraïne", zegt Sys. "In Zuid-Amerika, de VS en India vielen de oogsten tegen. Het is cynisch, maar Oekraïne had juist een betere oogst dan verwacht."

Anton Goegebeur

Copyright © 2022 Mediahuis. Alle rechten voorbehouden